

Ústav jižní a centrální Asie FF UK v Praze
Oponentský posudek diplomové práce

Bc. Filip Němec
Geopolitické vztahy Indie a Bangladéše

Student indologie se zaměřením na hindštinu Filip Němec se ve své diplomové práci zabývá několika aspekty vztahů mezi Indií a Bangladéšem. Ty vyplývají především z dlouhodobých sporů týkajících se pevného ustavení mezinárodních hranic obou států, předkládaná práce však vedle otázky hranic zkoumá rovněž širší geopolitické příčiny konfliktů i jejich projevy. Z palety témat, která se v tomto smyslu nabízejí, si autor zvolil tři bezpochyby nejdůležitější, jež i v současné době závažným způsobem dění na severovýchodě Indického subkontinentu poznamenávají – hranice samotné, zejména problémy s jejich vytyčením, imigraci bangladéšského obyvatelstva a otázku společných vodních zdrojů.

V první kapitole, věnující se otázce hranic coby zásadního geopolitického faktoru, se jako velmi pěkně a přehledně zmapované jeví historické rozdělení Bengálska při vzniku dvou nezávislých států v r. 1947. Autor zde přináší i zajímavé, ne vždy prezentované informace, které vznik Východního Pákistánu i obtížný proces demarkace hranic ukazují v novém světle. Podobně lze pochválit i výstižné vykreslení nevyřešené situace týkající se enkláv, které považuji za zdařilé, postihující problematiku v celé její složitosti. Velmi rovněž chválím, a to platí pro všechny kapitoly práce, metodu strukturace podávaných informací, v rámci níž autor vždy u dílčího tématu nejprve teoreticky definuje zkoumané pojmy, aby posléze poukázal na jejich jistá specifika v kontextu vztahů Indie a Bangladéše. V celém textu rovněž autor dává najevo, s jakým suverénním vhladem se pohybuje v terminologii mezinárodního práva a smluv řešících existující i potenciální spory mezi státy.

Kapitola zabývající se migrací se zdá být nevyvážená, zejména ve srovnání s dvěma dalšími trochu informačně chudá a nepříliš systematicky (např. z pohledu chronologického vývoje) uspořádaná. Snad až příliš velký prostor je zde věnován nacionalistické rétorice politických stran a jejich představitelů na úkor faktických informací, které se k tématu skutečně vztahují. Spolu se závěrečnou kapitolou pojednávající o vlivu globálního oteplování, při jejímž psaní již zřejmě autorovi docházely síly, a která proto působí spíše jako jakýsi přívazek, představuje podle mého názoru slabší stránku jinak výjimečně zdařilého odborného textu.

V celé práci se autor projevuje jako velmi dobrý stylist, jenž dokáže srozumitelně a čtivě prezentovat získané informace a stejně tak formulovat své vlastní postřehy i závěry. Autor rovněž prokazuje bezvadnou schopnost pracovat s různými druhy a typy dokumentů, ať už jde o oficiální stanoviska či výroční zprávy vlád obou států, mezinárodních organizací nebo články, odborné i popularizační, v periodikách – vše je v jeho práci rovnoměrně zastoupeno a vše má v poznátcích i závěrech práce své nezastupitelné místo. Velmi bych proto autorovi doporučoval, aby se pokusil alespoň některé kapitoly či pasáže své práce přepracovat do kratší podoby článku, jenž by si bezpochyby našel své místo v některém českém odborném či populárně-odborném časopise (kapitola týkající se migrace jakožto palčivého tématu moderní doby se k tomu přímo nabízí).

Jak bývá bohužel obvyklé, v práci jsou přítomny i drobné formální nedodělky, které bezpochyby vznikly spěchem při jejím dokončování, a také řada překlepů – ani jednoho však není tolik, aby to práci fatálně poškozovalo. U odevzdávané verze závěrečných prací bývá zvykem tisknout text pouze na jednu stranu, nikoliv oboustranně, ale tento nedostatek lze snad omluvit autorovým ekologickým

přístupem k věci. Podobný formální nedostatek představují i na většině míst neodstraněné tzv. hypertextové odkazy (podtržítka u webových odkazů), které z grafického pohledu působí v tištěné verzi vždy rušivě. Obsahově velmi slušný seznam použité literatury by byl přehlednější, kdyby jej autor podle nějakého klíče lépe, či alespoň nějak strukturoval, minimálně na tištěné a elektronické zdroje, periodika apod. Pro větší přehlednost textu také v úvodu či závěru práce chybí seznam použitých zkratk, ať už jde o názvy politických stran či různých organizací.

Přes tyto drobné nedostatky, většinou ryze formální povahy, však práci Filipa Němce považuji za mimořádně zdařilou, vřele ji doporučuji k obhajobě a navrhuji pro ni hodnocení „výborně“.

V Praze 2.9.2014

Zdeněk Štipl